

SOSYAL BİLGİLER 6

EMEĞE SAYGI DUYUYORUM



EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

- Günlük hayatımızda kullandığımız pek çok ürün uzun ve yorucu bir süreçten geçerek bize ulaşır.
- Geliştirilen bir ürün, yapılan bir **buluş** veya oluşturulan bir **marka**, mutlaka **telif ve patent hakları** ile koruma altına alınmalıdır.
- Çünkü bazı insanlar **büyük emeklerle ortaya çıkarılan ürünleri taklit edebilir, hatta kendi ürünleriymiş gibi satabilirler.** Satılan bu ürünlerin alınması ve kullanılması birçok olumsuzluğu beraberinde getirmektedir.



EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

- Korsan ürünler, yeni buluşlar ve ürünlerin ortaya çıkarılmasını, yazılım, sinema, müzik vb. sektörlerin gelişmesini engellemektedir.
- Korsan ürünler kalitesiz oldukları için sağlığımızı olumsuz etkilemektedir. Buluş veya ürün ortaya çıkaran kişilerin gelir kaybı olduğu gibi devletin de vergi kaybı olmaktadır.
- Aynı zamanda korsan ürün satan kişilerin haksız kazanç elde etmesine yol açmaktadır. Korsan ürün satışından para kazanan yasa dışı örgütlerin ve terörün büyümesine neden olduğu için korsan ürünler satın alınmamalıdır.

**SUCA ORTAK
OLMA**

EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

- **Korsan ürün:** Herhangi bir nesneden yapılan ve kopya niteliğine sahip her tür ürün, eğer hak sahibinin izni olmaksızın üretilmiş ise” **korsan ürün** olarak nitelendirilmektedir.
- **Kitap, CD, DVD, radyo ve televizyon gibi ürünlerin üzerinde telif hakkını koruyan bandrol adlı etiket bulunur.** Bu etiket, satın alınan ürünlerin üzerinde devletçe belirli bir verginin kesildiğini gösteren etikettir.
 - Bandroller özel olarak yapıldığı ve tahrip edildiğinde tekrar eski hâline dönmeyen etiketler olduğu için güvenilirlik sağlamaktadır. **Korsan ürünlerde bandrol bulunmadığı için tüketiciler tarafından bu ürünler alınmamalıdır.**



EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

- **Telif Hakkı:** Bir kişinin kendi fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerindeki hukuki haklarıdır. Bu hak sayesinde ortaya konan eser, ancak sahibinin izniyle kullanılabilir ve yayılabilir.
- Ülkemizde sanat ve müzik eserlerini korumak için 5846 sayılı **“Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu”** çıkarılmıştır. Telif hakkının sembolü **çember içinde “C” harfidir**. Bu sembol, üzerinde bulunduğu ürünü ortaya koyan kişinin telif haklarının korunduğunu belirtir.
- **Telif hakkı genellikle belirli bir süreliğine T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığından alınır.** Telif hakkı koruma süresi, eser sahibi yaşadığı sürece ve ölümünden sonraki 70 yıldır.



EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

- **Oluşturulan yeni bir eser ya da buluşun patenti veya telif hakkı alınmalıdır.** Hangi alanda olursa olsun yeni bir buluş ve yöntem sahibi patent alabilir. Bu belgede ülkemizde “**Türk Patent ve Marka Kurumu**” tarafından verilmektedir.

Patent: Yapılan bir buluşun veya bu buluşun kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren, patent kurumu tarafından verilen belgeye patent denir.

- Bu belgenin geçerlilik süresi en fazla 20 yıldır. **Patent belgesi sayesinde buluşun başka kişi ve kurumlar tarafından kullanılması engellenmektedir.**
- Buluşu yapılan bir ürün ya da sistemin bütün hakları patent sahibine ait olur ve ondan başkası izinsiz kullanamaz



EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

- **Ülkemizde sanat eserleri, Anayasa ve kanunlarla güvence altına alınmıştır. Telif ve patent hakları saklı olan ürünler yasal yollardan temin edilmelidir.**

1982 Anayasası MADDE 64

Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır.



EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun bazı maddeleri

Madde 8: Bir eserin sahibi, onu meydana getirendir.

Madde 14: Bir eserin yayımlanmasını, yayımlanma zamanını ve tarzını sadece eser sahibi tayin eder.

Madde 15: Eseri, sahibinin adı veya müstear (takma ad) adı ile yahut adsız olarak yayımlama hususunda karar vermek hakkı sadece eser sahibine aittir.

Madde 16: Eser sahibinin izni olmadıkça eserde veyahut eser sahibinin adında kısaltmalar, ekleme ve başka değiştirmeler yapılamaz.

Madde 23: Bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak hakkı sadece eser sahibine aittir.

EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

BULUŞ

- Mevcut bilgilerden yararlanılarak daha önce bilinmeyen yeni bilgilere ulaşmaya **buluş** denir.
- Yeni ürünler ortaya çıkarmak oldukça zordur. Bu nedenle başkasına ait herhangi bir ürünü yasadışı yollarla kullanmak ve çoğaltmak yasaktır.

KORSAN ESER

Çoğaltımı yasal yollarla yapılmayan ve piyasaya bandrolsuz sunulan eserlere korsan eser denir..



**KORSAN YAYIN ALMA
SUÇA ORTAK OLMA**



dekmeb

TELİF HAKLARI VE LİSANSLAMA MESLEK BİRLİĞİ

EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

BANDROL (DENETİM PULU): Kaset, Kitap, Cd, Vcd, Dvd, gibi süresiz yayınlarda telif ödemelerini ve eserlerin tescillerini kontrol altına almak için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen baskılı minik etikete verilen addır.



BARKOD: Her türlü ticaret malına konulabilen, o malla ilgili stok, fiya gibi bilgileri içeren, değişen genişlikte çubuklar biçiminde, elektronik tarayıcıyla okunabilen simge.



KAREKOD: Kare veya dikdörtgen biçimlerde basılabilen 2 boyutlu barkodun ismidir.



EMEĞE SAYGI DUYUYORUM

KORSAN İHBAR HATTI

176

**Kültür ve Turizm Bakanlığı İletişim
Merkezi**

Sosyal Bilgiler

Ders Notu + Yazılı + Online Test ve Etkinlik +
Bilgi Kartları
için

